

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM

2021–2027

SPECIFICKÁ PRAVIDLA PRO ŽADATELE A PŘÍJEMCE

PŘÍLOHA 5

Metodika pro vydávání stanoviska AOPK ČR pro projekty v aktivitě zelená infrastruktura ve veřejném prostranství měst a obcí

63. VÝZVA IROP – ZELENÁ INFRASTRUKTURA – SC 2.2 (MRR)

64. VÝZVA IROP – ZELENÁ INFRASTRUKTURA – SC 2.2 (PR)

65. VÝZVA IROP – ZELENÁ INFRASTRUKTURA – SC 2.2 (VRR)

VERZE 1

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „AOPK ČR“) vydává Stanoviska pro projekty IROP v SC 2.2 Posilování ochrany a zachování přírody, biologické rozmanitosti a zelené infrastruktury, a to i v městských oblastech, a omezování všech forem znečištění v aktivitě zelená infrastruktura ve veřejném prostranství měst a obcí. Stanovisko AOPK ČR bude povinnou přílohou žádosti o podporu.

Způsob podání žádosti o vydání Stanoviska AOPK ČR

Žadatel (např. obec) si vyžádá Stanovisko AOPK ČR k projektu ve SC 2.2 IROP v aktivitě zelená infrastruktura ve veřejném prostranství měst a obcí formou elektronické žádosti odeslané **prostřednictvím datové schránky AOPK ČR: ID datové schránky: dkkdkdj**.

Žádost o Stanovisko AOPK ČR obsahuje průvodní dopis s žádostí o Stanovisko a přílohy žádosti. Přílohou žádosti o vydání stanoviska bude (specifikace příloh je uvedena ve Specifický pravidlech výzvy č. 63; 64 a 65 v kap 5. Povinné přílohy k žádosti o podporu, konkrétně přílohy č. 4; 6; 7; 9):

- studie proveditelnosti vypracována v souladu s osnovou studie proveditelnosti (osnova je přílohou č. 2 Specifických pravidel pro žadatele a příjemce výzev IROP č. 63, 64, 65)
- Projektová dokumentace stavby
- Doklad prokazující povolení umístění stavby v území dle stavebního zákona
- Doklad prokazující povolení k realizaci stavby dle stavebního zákona

Přílohy, které není možné zaslat prostřednictvím datové schránky, zašle žadatel elektronicky na ústředí AOPK ČR prostřednictvím emailové adresy: stanoviskaIROP@nature.cz.

UPOZORNĚNÍ

Žádost o vydání Stanoviska AOPK ČR může být podána až po datu a času vyhlášení příslušné výzvy IROP, do které bude projekt předkládán.

Lhůty pro vydání Stanoviska

AOPK ČR vydá Stanovisko nejpozději do 60 kalendářních dnů od podání žádosti o vydání Stanoviska na AOPK ČR. V případě dodání neúplné žádosti, nebo nedostatečných podkladů vyzve AOPK ČR žadatele k jejímu doplnění. V případě negativního hodnocení specifických kritérií přijatelnosti, které je napravitelné, vyzve AOPK ČR žadatele k úpravě žádosti. Období mezi vyzváním žadatele a dodáním upravené žádosti se do lhůty nezapočítává. Žadatel obdrží Stanovisko prostřednictvím datové schránky.

Aspekty posuzované AOPK ČR

Projekt revitalizace musí být komplexní a řešit území jako celek. Prioritou revitalizovaných ploch zeleně, popř. vodních prvků bude rozvoj a zlepšení kvality ekosystémových služeb v rámci města či obce. Revitalizovaná plocha přispěje k rozvoji a udržitelnosti zeleně v sídle

a k tvorbě zelené infrastruktury. Ta je dána charakterem ploch (variabilitou biotopů, druhovou skladbou, odolností druhů apod.), jejich velikosti a konektivity jak v rámci sídla, tak ve vazbě na okolní krajinu. V rámci stávajících zelených ploch a vegetačních prvků musí vytvořit či rozvíjet funkční systém sídelní zeleně. Realizované vodní prvky budou vhodně prostorově začleněné a funkčně provázané s vegetačními prvky, navržené řešení komplexní z pohledu ekologického přínosu, morfologie říčního prostoru, protipovodňových efektů a volnočasové atraktivity území. Pouhá dílčí a izolovaná opatření v podobě ošetření stávajících dřevin, výsadeb nových dřevin, samotné realizace keřových, travinobylinných a travnatých ploch či opatření sestávající se jen z realizace vodních prvků, je nepřijatelné.

Podporované vegetační prvky:

Všechny vegetační prvky, které ve své šíři a komplexnosti přispějí k posílení systému sídelní zeleně a přispějí k tvorbě či rozvoji zelené infrastruktury měst a obcí. Zejména se jedná o výsadbu stromů a jejich skupin, zakládání keřových ploch, trvalkových a smíšených záhonů (trvalky, letničky a dvouletky, trávy, traviny, cibuloviny, hlíznaté rostliny, doplňkové dřeviny apod.), vertikální prvky zeleně (včetně realizace opěrného systému), velkoobjemové nádoby pro výsadbu zeleně, zakládání travnatých a travinobylinných ploch (luční společenstva) apod.

Součástí opatření je rovněž vytvoření vhodných podmínek pro jejich zdárný a dlouhodobě perspektivní růst (úprava stanovištních poměrů, zajištění kvalitního prokořenitelného prostoru).

Podporované vodní prvky:

- Revitalizace vodních toků a ostatních vodních linií, např. náhonů, odlehčovacích koryt včetně intravilánových revitalizací (zejména zvětšením prostorového rozsahu koryta vodního toku umožňující rozvoj přírodě blízkých prvků, přírodě blízkým rozvolňováním, obnovou tvarové a hydraulické členitosti koryt, přírodě blízkého dna, vytvořením přírodě blízké kynety a postranních berem v rámci složených koryt), vytváření nebo obnova paralelních koryt, postranních ramen a povodňových průlehů přírodě blízkého charakteru, zpřírodnění říčního pásu, říčních ramen a nábřežních prostor vč. zpřístupnění vodního toku a zlepšení pobytových a rekreačních funkcí při respektování přístupů ochrany území před povodněmi
- Odstranění příčných překážek a staveb, které pozbyly svého účelu, z koryt vodních toků, snížení příčných překážek nebo nahrazení přírodě bližší, migračně prostupnou konstrukcí
- Obnova a vytváření přírodě blízkých vodních ploch (tůní/jezírek, mokřadů, malých vodních nádrží, paralelních koryt, průlehů a jiných terénních sníženin)
- Obnova historických vodních příkopů
- Zpřístupnění vodních prvků, posílení pobytových a rekreačních funkcí říčního prostoru

Doplňkové prvky podporující biodiverzitu:

V návaznosti na vhodné vegetační a vodní prvky – refugia pro doprovodnou faunu, jako jsou např. ptačí a netopýří budky a logery, pítka a krmítka, útočiště pro hmyz (broukoviště, hmyzí hotely, včelí úly, čmelíny apod.), úkryt pro plazy a obojživelníky, útulky (zimní příbytky) pro ježky apod.

Problémové oblasti, které jsou řešeny v rámci navrhovaných opatření:

- nevyhovující prostředí měst a absence kvalitních a funkčních prvků zelené a modré infrastruktury jako součástí staveb krajinářské architektury ve veřejném prostranství měst a obcí;
- vysoký podíl ploch se zpevněným, nepropustným povrchem bez souvisejícího hospodaření a nakládání se srážkovou vodou;
- vzájemná funkční nepochybnost existujících prvků vegetace a vodních prvků (říčního prostoru) v sídlech a zhoršující se podmínky pro přírodní složku ve veřejných prostranstvích jako důsledek předchozího nekonceptního rozvoje a nedostatečné údržby sídelní zeleně a veřejných prostranství;
- nevyužívané prostory a plochy v urbanizovaném území vhodné k vytvoření kvalitního veřejného prostranství se záměrným a funkčním systémem zelené infrastruktury;
- neuspokojivý volnočasový potenciál veřejných prostranství zejména ve větších městech;
- znečištění ovzduší nebezpečné pro zdraví lidí;
- hluk ve veřejném prostranství;
- nedostatek vody a špatné hospodaření se srážkovou vodou (rychlý odtok, znečištění).

Očekávaný přínos opatření:

- plošný i kvalitativní rozvoj zelené a modré infrastruktury ve stavbách krajinářské architektury pro dlouhodobý udržitelný rozvoj měst a obcí;
- snížení znečištění ovzduší a vody;
- snížení hlučnosti;
- snížení dopadů tepelných ostrovů ve městech a obcích;
- zvýšení efektivity hospodaření se srážkovou vodou v městských oblastech, podpora opatření k zasakování a zadržování vody ve městech a obcích;
- přizpůsobování se změně klimatu ve městech a obcích;
- zachování a zvýšení biologické rozmanitosti vegetace a živočichů ve městech a obcích;
- zlepšení kvality života a zvýšení volnočasového potenciálu v sídelním veřejném prostoru ve městech a obcích za pomoci zkvalitňování veřejných prostranství investicemi do stávajících veřejných prostranství a do nevyužívaných ploch pro jejich nové (opětovné) využití.

Specifická kritéria přijatelnosti a upřesnění hodnocení AOPK ČR

Vydání kladného stanoviska souvisí se splněním níže vypsanych podmínek:

- Vegetační část projektu obsahuje dostatečné zhodnocení stávajícího stavu území (biodiverzity a ostatních přírodovědných hodnot) a stávajících vegetačních prvků. Upřesnění: Projekt obsahuje popis a posouzení lokality z hlediska stávající zeleně a ostatních přírodních prvků včetně širších vztahů a návaznosti na celoměstský systém sídelní zeleně. Nezbytnou součástí je inventarizace stávajících dřevin – vyhodnocení jejich stavu včetně návrhů pěstebních opatření a kácení, u jedinců senescentních stromů (stárnoucí biologicky hodnotné stromy, např. doupné apod.) dále navazuje

specializovaný (biologický) průzkum zaměřený na ověření výskytu doprovodných druhů organismů, zejména zvláště chráněných druhů a druhů ohrožených dle červených seznamů.

- Vegetační část projektu naplňuje cíle podpory a jeho přínosy k naplnění cílů podpory nejsou zanedbatelné. Upřesnění: Projekt musí zřetelně přispět k posílení ekosystémových služeb sídelní zeleně (zejména ke zvýšení potenciálu adaptace sídla ke změnám klimatu jako je zadržování vláhy, ochlazování svého okolí, zmírnění teplotních extrémů apod.), k jejímu funkčnímu rozvoji a k tvorbě (rozvoji) zelené infrastruktury ve veřejném prostranství.
- Navrhovaná opatření jsou v souladu se Standardy péče o přírodu a krajinu, pokud jsou pro daná opatření zpracovány a schváleny. Pokud se navržené řešení od standardů odchyluje, jsou odchylky v dokumentaci identifikovány, srozumitelně popsány a zdůvodněny. Upřesnění: Důvodem k odchýlení mohou být specifické podmínky zájmového území, přírodní a ekologické limity či technická specifika řešené situace.
- V projektu zasahujícím do vegetace je dostatečně zhodnocen vliv průběhu realizace opatření na funkce ekosystémů, realizace projektu nezpůsobí trvalý pokles biodiverzity v lokalitě a zároveň nedojde k nevratnému negativnímu ovlivnění nebo zásahu do biotopů zvláště chráněných nebo ohrožených druhů rostlin a živočichů. Upřesnění: Projekt doloží (výkresovou částí, popisem v technické zprávě) jakým konkrétním způsobem budou v průběhu realizace zabezpečené stávající perspektivní dřeviny a jejich významný kořenový prostor, které by mohly být negativně dotčeny navrhovanými opatřeními, jako jsou především terénní úpravy a stavebně technické práce.
- Projekt není v kolizi s ostatními zájmy chráněnými dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Upřesnění: Navrhovaná opatření neohrozí zejména významné krajinné prvky, vymezený územní systém ekologické stability, památné stromy včetně jejich ochranných pásem, zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, včetně jejich biotopu.
- Pokud je projekt realizován v ZCHÚ (nebo jeho OP) nebo v lokalitě soustavy Natura 2000, není v rozporu s plánem péče o ZCHÚ, zásadami péče ani se souhrnem doporučených opatření pro lokalitu soustavy Natura 2000.
- V rámci realizace budou vysazovány stanovištně vhodné dřeviny. Upřesnění: Bude se jednat o dřeviny vhodné pro daný vegetační stupeň vhodných pro výsadbu do prostředí sídel. Za stanovištně vhodné dřeviny se nepovažují tyto nežádoucí a značně problematické invazní druhy rostlin: pajasan žlaznatý (*Ailanthus altissima*), střemcha pozdní (*Prunus serotina*), javor jasanolistý (*Acer negundo*), škumpa orobincová (*Rhus typhina*) a kustovnice cizí (*Lycium barbarum*).
- Část projektu zaměřená na vodní prvky (s výjimkou mobiliáře jako např. pítka, dětská vodní hřiště, kašny) naplňuje cíle podpory (adaptace na změnu klimatu, posílení biodiverzity, zlepšení funkčnosti vegetačních prvků) a přínosy projektu k naplnění cílů podpory nejsou zanedbatelné.
- Veškeré realizované vodní prvky (s výjimkou mobiliáře jako např. pítka, dětská vodní hřiště, kašny) jsou vhodně prostorově začleněné a funkčně provázané se stávajícími i nově realizovanými plochami zeleně a přispívají ke zvýšení kvality ekosystémových služeb.
- Část projektu zaměřená na vodní prvky (s výjimkou mobiliáře jako např. pítka, dětská vodní hřiště, kašny) obsahuje dostatečné zhodnocení stávajícího stavu území (biodiverzity a ostatních přírodovědných hodnot) a stávajících vodních prvků.

- V projektu zasahujícím do stávajících vodních prvků je dostatečně zhodnocen vliv průběhu realizace opatření na funkce ekosystémů, realizace projektu nezpůsobí trvalý pokles biodiverzity v lokalitě a zároveň nedojde k nevratnému negativnímu ovlivnění nebo zásahu do biotopů zvláště chráněných nebo ohrožených druhů rostlin a živočichů.
- Projekt omezuje na nezbytně nutnou míru kácení dřevin a použití prvků a konstrukcí, které nejsou v souladu s přírodě blízkým pojetím revitalizací vodního toku a říčního prostoru.
- Projekt nezhoršuje podmínky přirozené akumulace a retence vody v říčním prostoru.
- Vodní plochy jsou vhodně navrženy v parametrech sklonů břehů a dna, hloubek včetně jejich variability, rozsahu litorální zóny a charakteru břehové linie.
- Projekt představuje komplexní a efektivní řešení vícefunkčnosti říčního prostoru, je přínosný z hlediska morfologie, protipovodňových efektů a zvyšuje atraktivitu území z hlediska pobytové a rekreační funkce.

Konzultace k projektům poskytnou pracovníci místně příslušných regionálních pracovišť AOPK ČR, <https://nature.cz/web/cz/regionalni-pracoviste>, popř. v obecné rovině Oddělení obecné ochrany přírody z ústředního pracoviště v Praze, kontakt: stanoviska@rop@nature.cz.

Žádosti o změnu a posouzení AOPK ČR

AOPK ČR bude rovněž vydávat stanoviska k žádostem o změnu v projektech pro oblast sídelní zeleně včetně vodních prvků týkající se věcných změn projektu. V případě věcné změny vyzve projektový manažer Centra žadatele/příjemce k doložení stanoviska AOPK ČR k požadované ŽoZ. Žadatel/příjemce bude s AOPK ČR komunikovat stejným způsobem, jako při vydání stanoviska u posouzení projektu u žádosti o podporu. Lhůta pro vydání stanoviska k ŽoZ je 5 pracovních dní.

Žádosti o stanovisko AOPK ČR u projektů v realizaci

U projektů jejichž realizace byla zahájena již před vyhlášením výzvy IROP, budou skutečnosti uvedené a popsané v projektové dokumentaci ověřeny rovněž i na místě realizace projektu - staveništi. Zejména se jedná o deklarované zajištění ochrany stávajících přírodních hodnot v dotčeném území (např. ochrana dřevin při stavební činnosti, zachování biodiverzity, respektování funkce ekosystémů, přírodních biotopů a stanovišť zvláště chráněných nebo ohrožených druhů rostlin a živočichů, apod.).

Z uvedených důvodů je nezbytné přizvat pracovníky AOPK ČR na místo realizace projektu v termínu provádění terénních a stavebních prací (zejména výkopové práce, změny výšky terénu, zakládání cest v kořenové zóně stromu apod.), u kterých obzvláště hrozí poškození kořenového systému dřevin. Nebude-li to již z hlediska pokročilé fáze realizace projektu možné, doloží žadatel plnění těchto skutečností, zajištění ochrany dřevin a jejich kořenové zóny, např. řádně provedenou fotodokumentací (včetně detailních pohledů do otevřených výkopových jam a rýh, odkopávek terénu, či jakýchkoliv terénních změn v kořenových zónách dotčených stromů).

V případě zjištění podstatného rozporu mezi projektovou dokumentací a realizací projektu, která by měla za následek ohrožení přírodních hodnot v dotčeném území, nebude možné ze strany AOPK ČR vydat kladné stanovisko.